

Ceny za ekonomii

HN 28. 11. 2011

Mladý ekonom zkoumá, co si myslí prodavačka rohlíků o úrokových sazbách

MLADÉ PUŠKY Cenu pro nejtalentovější mladé ekonomy do 35 let získali letos Jakub Seidler, Filip Matějka a Adam Geršl (zleva). FOTO: HN - J. KOŤÁTKO

Jak to, že si nikdo nevíšiml neúnosného zadlužení některých zemí, které je příčinou stávající globální krize? Podle ekonoma Filipa Matějky, respektive jeho článku vysvětlujícího „teorii racionální nepozornosti“, je to prý pochopitelné.

„Každý den jsme zavaleni spoustou informací, ale to neznamená, že víme, co se děje, že jsme jim věnovali pozornost. Moje práce ukazuje, že i chyby v lidském chování a částečné filtrování informací může být optimální a ekonomicky efektivní,“ popisuje Matějka, který se v pátek stal jedním ze tří vítězů soutěže pro mladé ekonomické talenty do 35 let o Cenu prof. F. Vencovského.

Kvůli vysoké úrovni prací v tomto ročníku byla udělena další dvě první místa. Dalšími oceněnými se stali Adam Geršl a Jakub Seidler se svým příspěvkem o nadměrném růstu úvěrů a proticyklickém nastavení bankovních rezerv, které navrhuje nový koncept regulace bankovního sektoru Basel III.

Vítězové se rozdělí o hlavní cenu 200 tisíc korun, kterou do soutěže věnoval pořadatel Vysoká škola finanční a správní.

Filip Matějka patří k oceňovaným českým ekonomům. Svědčí

o tom nejen mnohá pozvání na přednášky a mezinárodní konference, ale i některé další ceny, jež získal. Po studiu Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy se věnoval aplikované matematice na Univerzitě v Princetonu (USA). Tam ho do ekonomie zavedl Christopher Sims, čerstvý držitel Nobelovy ceny za ekonomii, s nímž Matějka také nyní dále spolupracuje na teorii racionální nepozornosti.

„Mnoho teorií se snaží vysvětlit, proč ceny reagují na změnu úrokové míry se zpožděním, někdy dokonce vůbec. My se s profesorem Simsem na tento jev díváme novým pohledem, pohledem běžného člověka. Kolik obyčejných lidí si skutečně všimne, že centrální banka snížila úrokovou míru? Paní, co prodává rohlíky? Ta asi neví, že by kvůli tomu měla zdražit. Vysvětlujeme strnulost cen tím, že lidé některé informace nemají a některé také jednoduše nezpracují,“ uvedl v rámci své prezentace na předávání cen dále Matějka.

Teorie podle Matějky popisuje, jakým informacím a nakolik lidé věnují pozornost, a jak toho využít například při rozhodování v měno-

Ekonomičtí talenti

Filip Matějka

Absolvent MFF UK. Na Univerzitě v Princetonu se seznámil s nositelem Nobelovy ceny za ekonomii Christopherem Simsem. S ním napsal článek zaměřený na „teorii racionální nepozornosti“. Pracuje v Národohospodářském ústavu Akademie věd a v CERGE-EI.

Adam Geršl a Jakub Seidler

Absolventi Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd UK. Pracují v České národní bance a současně na Univerzitě Karlově. Geršl získal cenu již v roce 2007.

vé politice, tvorbě daňových zákonů, ale i třeba v marketingu.

Ukazuje také, že chování centrálních bank by mělo být v obdobích hospodářských či finančních problémů jiné než v dobách růstu.

Chováním bank se zabývá i analytická práce druhých dvou vítězů, Adama Geršla a Jakuba Seidlera. Ta se snaží poukázat na to, že aktuální návrhy na tzv. proticyklické kapitálové polštáře bank nemusí být pro země střední a východní Evropy vhodné.

Koncept regulace bankovního sektoru Basel III má omezit úvěrování a zajistit vytváření dostatečných rezerv v dobách růstu, a naopak ulehčit bankám úvěrování v dobách recese.

Geršl a Seidler ale upozorňují, že tyto návrhy nezohledňují rozdíly mezi jednotlivými státy a specifika konvergujících ekonomik. Oba autoři pracují v České národní bance.

Adam Geršl patřil mezi vítěze soutěže o Cenu prof. Vencovského už v roce 2007.

Cílem soutěže o Cenu prof. F. Vencovského je podpořit rozvoj vědy. O cenu se ucházelo 11 vědeckých statí.